

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	Împotriva tuturor șanselor de ANCA IOSIF	008
Prolog		011
Introducere		013
CAPITOLUL 1	Marea	024
CAPITOLUL 2	Calota glaciară	045
CAPITOLUL 3	Râurile	064
CAPITOLUL 4	Insulele	074
CAPITOLUL 5	Jungla	098
CAPITOLUL 6	Deșertul	111
CAPITOLUL 7	Oamenii sălbatici	133
CAPITOLUL 8	Viața sălbatică	157
CAPITOLUL 9	Munții	173
Re-sălbăticirea		198
Epilog		221
Mulțumiri		223

Prolog

Primăvara lui 2020

O căsuță în copac în Oxfordshire

*Dragă cititorule,
Am avut întotdeauna un plan.*

În cazul unei crize globale, urma să mă retrag în sălbăticie, probabil pe o insulă din Scoția, unde mi-aș fi cultivat propriile produse și mi-aș fi școlit copiii acasă, la mica noastră fermă idilică, departe de criză.

Iar acum, inimaginabilul s-a întâmplat și mă aflu în carantină, departe de izolarea Hebridelor Exterioare⁰¹. În schimb, sunt instalat în noul meu birou, căsuța din copac a copiilor mei, care a fost rechiziționată pentru această perioadă.

011

La fel ca mulți alți oameni, am dus propriile mele bătălii psihice și fizice în timpul izolării. Am ținut norii întunecați departe, înainte ca aceștia să apuce să se transforme într-o furtună. Și, de asemenea, am folosit acest timp pentru a deveni mai introspectiv. Departe de bombardamentul de informații aflate în continuă schimbare, carantina mi-a dat posibilitatea să meditez și să examinez ceea ce am făcut, ce fac și încotro mă îndrept.

Toată viața am fugit de vocea interioară a îndoielii, de vocea puternică a eșecului și a dezastrului care mă provoacă și mă iau peste picior cu negativitatea și cu lipsa lor de speranță. Am petrecut o viață încercând să reduc la tăcere pesimismul, ieșind din zona mea de confort și în natură, unde am obținut o altă perspectivă și direcție.

01 Arhipelag de insule din nord-vestul Scoției. În limba engleză, *Outer Hebrides* sau *Western Isles*. (N.t.)

Uneori este nevoie de un șoc precum o criză mondială pentru a ne smuci din somnul liniștit al mulțumirii de sine și pentru a ne aminti ce este cu adevărat important în viață.

Mulți dintre noi ne petrecem viața căutând ceva ce este adeseori chiar sub nasul nostru... un sentiment de apartenență. Acest sentiment de apartenență aduce mulțumire, integrare și fericire, chestiuni care le lipsesc multora pe parcursul întregii lor vieți. Se spune că acasă e acolo unde îți e inima. Sălbăticia și natura sunt „casa” noastră — un loc în care ne putem integra cu toții.

Pentru mine, una dintre cele mai puternice forme de evadare a fost să mă gândesc la oameni, la locurile și peisajele vieții mele. Dispăream din haosul mesei din bucătărie și mă retrăgeam în munți și păduri, jungle și insule, mări deschise și calotele glaciare polare, pentru a redescoperi sălbăticia acestora.

Există atât de multe lucruri pe care le putem învăța despre noi înșine în sălbăticie.

012 *Sălbăticia ne obligă să ne ridicăm la nivelul provocării. Să fim responsabili pentru noi înșine și să ne adaptăm. Devenim mai creativi, mai puțin risipitori și mai empatici. Pe scurt, ne face mai puțin egoiști și mai altruști.*

Carantina ne-a oferit tuturor o perioadă de reflecție retrospectivă. Ce facem? De unde am venit și încotro ne îndreptăm? Fără zgomotul de fundal, ne-a oferit tuturor ocazia pentru contemplare. Iar eu am meditat la toate lecțiile pe care le-am învățat în sălbăticie și la felul în care experiențele din natură m-au modelat.

Cartea aceasta s-a născut din experiențele re-sălbăticirii mele. Scrisă pe genunchi, în căsuța din copac a copiilor, în timpul perioadei extraordinare a carantinei totale, iată câteva lecții pentru a inspira propria ta călătorie... și un sentiment al destinației.

Ben

Introducere

„Sălbăticia deține răspunsuri la întrebările
pe care nu am învățat încă să le punem.“

Nancy Newhall

Doar atât știu.

Este mai ușor să strici un lucru, decât să-l re-
pari. O vază de porțelan care cade se va sparge în mii
de bucăți în milisecunde. Sigur că poate fi reparată,
dar aceste reparații necesită răbdare, îndemânare și perseverență.
S-ar putea să dureze luni sau chiar ani pentru a pune piesele la loc
cu grijă și chiar și atunci rămâi cu o vază deteriorată, marcată pen-
tru totdeauna de cicatricile reparației.

013

Frumusețea este, desigur, în ochiul celui care privește. În
timp ce unii văd doar cicatricile, alții văd frumusețea. Japonezii au
fost cei care au inventat arta *kintsugi*, prin intermediul căreia porțel-
lanul reparat cu aur devine o formă de artă și produsul finit devine
chiar mai valoros și mai râvnit, fiecare nervură, linie și zonă repa-
rată reprezentând ore de dăruire și măiestrie artistică. Prin accepta-
rea defectelor și imperfecțiunilor sale, obiectul, de exemplu o vază,
și-a crescut valoarea datorită dificultăților întâmpinate la repararea
lui.

Viața este plină de suișuri și coborâșuri, de lumină și umbră,
de minime și maxime. Prin definiție, toți suntem vase deteriorate,
iar reparațiile ne construiesc caracterul, puterea și spiritul. Cu to-
ții căutăm vindecarea în diferite locuri. Nimic nu este cu adevărat
spart pentru totdeauna.

De-a lungul vieții mele, sălbăticia a fost remediul meu. A fost
prietenul și mentorul meu. Nu sunt o persoană religioasă, dar, dacă
aș fi, natura ar fi biserica mea. Locul meu de rugăciune.

Natura m-a învățat ce înseamnă respectul și compasiunea. Sălbăticia te învață importanța valorizării și raționalizării resurselor tale, a preocupării pentru mediu și a respectării naturii. Ea mi-a reamintit să fiu recunoscător pentru ceea ce am, mai degrabă decât să mă întristez pentru ceea ce îmi lipsește.

De-a lungul vieții, am învățat multe despre mine dintr-o serie de aventuri și accidente, prin intermediul spectacolului naturii. Sălbăticia m-a învățat cum să fac față iubirii și pierderii, criticilor și eșecului, fericirii și tristeții, rezistenței și riscului, aspirației și speranței.

Ceea ce urcă, trebuie să și coboare. Este realitatea vieții. Să urc pe Everest a reprezentat un moment culminant al vieții mele, pe multe niveluri diferite, dar realitatea a fost că, în cele din urmă, a trebuit să cobor. Nu am putut să rămân acolo sus pentru totdeauna. Ca după o stare de beatitudine indusă de substanțe halucinogene, trebuia să vină și trezirea.

014 În realitate, întreaga mea viață a fost o succesiune de suișuri și coborâșuri. Fiind o persoană pozitivă, trec deseori peste momentele mai slabe, dar anul de după ce am urcat pe cel mai înalt munte din lume mi-a oferit o lecție despre mine însumi, despre viață și despre importanța învățării din propriile noastre eșecuri și slăbiciuni.

Copilăria mea a fost dominată de eșec: nu întotdeauna într-un mod evident, dar eșecurile de un fel sau altul păreau să mă urmărească precum un miros urât. Am picat examene. Am ratat prietenii. Am eșuat în sport. În adâncul meu, toate acestea m-au speriat și încă mă sperie. Am devenit însuși eșecul și eșecul eram eu. Mă definea ca persoană. Am încetat să încerc lucruri noi pentru că știam că voi eșua. Nu avea niciun sens. Ultimii 45 de ani au fost un adevărat *montagnes russes*. Nu vreau să par prea clișeistic, dar, ca să fiu sincer, viața mea a fost definită de durerea eșecului. Inevitabilitatea acestui eșec m-a privat de încredere și de stima de sine și mi-a zdrobit spiritul. Așa că, în copilărie mă retrăgeam lângă copaci, pe malul râului și la malul mării ca formă de terapie, pentru a încerca să-mi reclădesc acea încredere spulberată. Pe măsură ce am îmbătrânit, dimensiunea și amploarea relației mele cu natura și cu sălbăticia au continuat să crească și să se dezvolte.

Crescând în anii 1970, eșecurile din copilăria mea se limitau, în mare măsură, la propria mea minte. Dar „eșecul“ din ziua de azi este foarte diferit. În această lume a rețelelor sociale, obsedate de distribuiri, de exultări, de comentarii, de glisări și de aprecieri, se pune accentul în fiecare zi pe eșecuri. Niciodată viețile noastre nu au fost atât de examinate în timp ce sunt expuse pe un ecran, ținute pe un pedestal pentru ca toată lumea să le poată vedea.

Trăim vremuri polarizate în care este mai ușor să găsim greșeli decât să celebrăm succesul. Trăim în epoca lui „mai mult“, nu doar în ceea ce privește consumul material, ci și în privința reușitelor, dar chiar și atunci vom căuta greșelile și vom evidenția deficiențele. Nu știu de ce o facem. Poate este vorba despre instinctul nostru de neclintit spre invidie? Poate este vorba despre sindromul macului înalt⁰². După cum se spune, „de fiecare dată când un prieten reușește, o mică parte din mine moare“.

Atât de mulți oameni își petrec viața preocupându-se de ceea ce fac alții, în loc să se bucure de propria lor viață; preocupându-se mai mult să compare, să pună în contrast și să critice decât să se bucure, să fie împliniți și respectuoși. Iar comparația ucide fericirea. Așa a fost întotdeauna, dar rareori a fost atât de ușor precum în epoca internetului. Comparație și diferențiere. Deseori nici nu ne dăm seama că ne dăm în spectacol. Pare să aparțină instinctului uman să critice și să descopere eșecul.

Și este foarte ușor să descoperi eșecul. De-a lungul vieții mele, oricât de greu am încercat, întotdeauna oamenii mi-au căutat hibe. Când am fost prima dată ales ca voluntar pentru *Castaway 2000*, experimentul social al BBC în care am trăit timp de un an pe o insulă îndepărtată din Hebridele Exterioare, „a fost doar pentru că aveam o mamă faimoasă“; când am publicat prima mea carte, „a fost doar pentru că eram o celebritate“; când am început cariera de prezentator la televiziune, „a fost doar pentru că trecusem printr-o

02 „Sindromul macului înalt“ (să tai macul care crește pe câmp mai înalt decât ceilalți) se referă la acea manifestare de invidie față de succesul altora, care îi mână de multe ori pe oameni să le pună piedici sau chiar să îi distrugă pe cei mai buni decât ei. Termen folosit mai ales în țări precum Danemarca, Australia și Noua Zeelandă.

școală publică și proveneam din lumea bună“; când am prezentat programul cu tematici rurale *Countrylife*, am fost respins ca fiind un orășean care nu știa nimic despre mediul de la țară; când am prezentat emisiunea despre câini *Crufts*, am fost respins pentru că nu știam nimic despre câini; când am vâslit cu succes peste Atlantic, „a fost doar pentru că am avut curenții oceanici de partea noastră“; când am ajuns pe jos la Polul Sud, „a fost doar pentru că am fost finanțați“; când am urcat pe Everest, am fost criticat de unii pentru că acest lucru „nu mai era o provocare“; iar, când mi-am exprimat îngrijorările privind mediul, am fost acuzat de ipocrizie pentru că zbor cu avionul.

Aș putea continua la nesfârșit... Pare să fie totul alb și negru și totuși nu este așa, pentru că poți face ca orice să se potrivească propriei narațiuni, dacă te pricepi să modifice adevărul în mod inteligent. Uneori intitulată „fake news“, este vorba mai mult despre utilizarea licenței creative în privința faptelor sau, așa cum obișnuim să o numim, „licență poetică“.

016

Niciodată n-au fost viețile noastre mai expuse pentru a fi observate și criticate de toată lumea, arătate nu numai familiei și prietenilor noștri, ci, în funcție de modul în care utilizezi rețelele sociale, către milioane de oameni, toți cu o voce și o opinie proprie. Impactul poate fi copleșitor și aș minți dacă aș spune că nu mă afectează. Având obrazul subțire, am fost întotdeauna rănit de critici. Oricât aș încerca să-mi întăresc hotărârea de a le accepta fără să mă plâng, mă trezesc reacționând negativ.

De-a lungul vieții, trecând prin critici și eșecuri, am avut un singur tovarăș de încredere: sălbăticia. Sigur că familia, părinții, surorile, soția, copiii și prietenii mei au fost întotdeauna acolo, sprijinindu-mă, dar sălbăticia a fost mereu adăpostul meu.

„Adăpost“ poate părea un termen ciudat, când sălbăticia poate fi imprevizibilă și adeseori ostilă, dar pentru mine a fost, în toate formele sale diferite, de la ocean la deșert, de la junglă la pădure, de la savană la munte, un loc foarte confortabil. Încă mă surprinde că este văzut atât de des ca o luptă între om și lumea sălbatică, dar, pentru mine, nu a existat niciodată o luptă; a existat întotdeauna o relație simbiotică.

Îmi place enorm cum suedezii și norvegienii se raportează la ea ca la Natura, nu doar „natură“. Este ca și cum adaugă o reverență cuvântului pentru a sublinia importanța sa. Pentru mine, sălbăticia, natura, lumea sălbatică, numește-o cum vrei, a fost medicamentul meu, un loc în care m-am retras din fața presiunilor vieții de zi cu zi și un loc în care mi-am reclădit încrederea.

În ultimii opt ani am călătorit în întreaga lume, întâlnind oameni care dispăruseră din peisaj, pentru noua mea emisiune de televiziune, *New Lives in the Wild*. Indivizi care au suferit propria lor criză existențială și au decis să o ia de la capăt cu o viață simplă în sălbăticie. De fiecare dată când mă întorc din imersiunea mea de zece zile, sufăr propria mini-criză și îmi pun întrebări existențiale. Este vorba de vechile clișee: „Despre ce este vorba?“ și „De ce suntem aici?“. Acestea sunt, într-adevăr, marile întrebări cu un număr infinit de răspunsuri, care nu dispar niciodată de-a lungul vieții.

Mulți ani la rând am încercat să mă confrunt cu teama de eșec. Vâslitul în Atlantic sau cățărarea pe Everest sunt doar două ocazii în care am riscat să eșuez, pentru a mi-o depăși. Dacă cineva îți cere să-ți descrii viața, este posibil să îți enumeri realizările și reușitele și să nu menționezi eșecurile și lipsurile, dar oare nu fac acestea parte din ceea ce suntem? La urma urmei, eșecul face parte din viața de zi cu zi. Fără eșec, nu poți avea cu adevărat succes. Totul este relativ. În același fel în care milionarul vrea să devină miliardar sau în care primarul vrea să devină președinte, vom aspira cu toții întotdeauna la mai mult și, făcând acest lucru, va trebui să ne confruntăm pe parcurs cu inevitabilitatea eșecurilor. Problema este că cei mai mulți dintre noi încercăm să uităm eșecurile. De parcă am fi amnezici.

Societatea tratează eșecul ca pe un tabu. Dar, cu siguranță, suntem cu toții o sumă a părților noastre. Aceste experiențe ne modelează și ne transformă. Dacă învățăm din greșelile noastre, devenim oameni mai buni, nu-i așa? Dacă reușim vreodată fără să luptăm, reprezintă acest lucru cu adevărat un succes?

Când combini îndoiala de sine cu criticile aduse oricărei realizări personale de către pesimiști și negativiști, obții furtuna

perfectă de îndoială. Le numesc „căderile“ mele. Le-am avut întotdeauna, dar parcă s-au adunat mai des după călătoria pe Everest. Micul nor întunecat care te urmărește chiar și pe o vreme însorită. Eram doborât de o anxietate adesea lipsită de temeii, am început să-mi fac mai multe griji și să analizez excesiv lucrurile.

În această lume a perfecțiunii de Hollywood creată de imaginile perfecte de tip Instagram este ușor să eliminăm fragilitățile și greșelile, dar realitatea este că le avem cu toții, doar că nu alegem prea des să le împărtășim. Cu toții ne dorim să proiectăm imaginea perfecțiunii, dar masca va aluneca în cele din urmă. M-am luptat întotdeauna cu îndoiala de sine. Cred că aș putea fi chiar diagnosticat clinic ca având sindromul impostorului. Îmi lipsește stima de sine. Simt că am înșelat cumva sistemul — la urma urmei, fiind un ratat, ar fi trebuit să fiu destinat unei vieți eșuate. Succesul nu este parte din ceea ce sunt.

018 Mă întreb dacă acest lucru este un simptom al lumii extrem de interconectate în care trăim, în care oamenii sunt contra doar de dragul de a fi contra. Oricare ar fi cauza principală, rezultatul este că rareori am trăit sub o examinare atât de intensă.

Acesta este, probabil, motivul pentru care sălbăticia a devenit un antidot din ce în ce mai prețios împotriva urii, a pesimismului și a negativității care acaparează viața modernă. Pentru că, în schimb, sălbăticia și natura oferă o lume simplă și onestă. Sălbăticia este lipsită de complicații. Termenul „sălbatic“ poate sugera că este periculos și ostil, dar este, fără îndoială, mult mai sigur decât lumea urbană în care majoritatea dintre noi alegem să trăim.

Dacă civilizația umană este adesea plină de complicații, nuanțe și confuzie, sălbăticia este un loc organic, simplu, unde negrul este negru, iar verdele este verde. Nu există ură sau invidie. Nu există furie. Desigur, poate fi periculoasă și câteodată violentă. Poate fi, de asemenea, imprevizibilă, dar putem învăța foarte mult de la natură. Cu siguranță, cel mai fericit am fost în acel mediu.

Gândește-te la indicele fericirii. Este cu adevărat posibil să fi fericit sută la sută din timp? Gândește-te la asta. Cu toții aspirăm la acest lucru, dar este cu adevărat posibil? Chiar este fericirea

creată de emoții fluctuante? Ai nevoie de o mică coborâre pentru a recrea emoția. O compar cu vremea. Nu știu ce crezi tu, dar eu am un zâmbet pe față și sunt într-o dispoziție bună ori de câte ori mă trezesc văzând la fereastră soarele dimineții strălucind. Se simte ca un răsfăț, ca un moment rar pe insula noastră înnorată.

Îl numesc sindromul „California“. Dacă ai fost vreodată în California, atunci ți-ai putea da seama de referință. De fiecare dată când vizitez coasta de vest a Americii, sunt sedus de vremea sa perfectă. Cerul senin albastru și o temperatură perfectă, aparent *în fiecare zi*. În fiecare zi, vremea este garantat însoțită. Îți poți imagina? Este un vis. Problema este că, în cele din urmă, devine plictisitor. Monotonia este repetitivă și își pierde magia. Avem nevoie de zile ploioase pentru a aprecia cu adevărat zilele însoțite.

Precum vremea, avem nevoie de textură în viețile noastre. Avem nevoie să experimentăm coborâșurile pentru a aprecia cu adevărat suișurile. Pe scurt, fără eșecurile noastre, nu vom putea gusta niciodată mirosul dulce al succesului. Simțurile noastre s-ar atenua și ar deveni imune la acesta.

Asta nu înseamnă că avem nevoie de suferință pentru a atinge fericirea, dar avem nevoie de emoții amestecate pentru a simți o adevărată exaltare. Fericirea trebuie să fie scopul suprem al vieții; nicio cantitate de bani sau de succes nu poate concura cu adevărat cu fericirea. Așadar, ce ne face *nefericiți*? Majoritatea copiilor mici sunt fericiți. În timp ce scriu această carte, copiii mei râd, strigă, se hlizesc și zâmbesc. Este molipsitor, mă face atât de fericit să aud fericirea lor, o absorb prin osmoză.

Dacă majoritatea copiilor mici sunt fericiți, atunci ce se întâmplă cu noi în viață de ajungem *nefericiți*? Dacă fericirea este implicită, atunci ce se întâmplă cu noi de ne întristăm? Există o mulțime de oameni care au totul, dar simt că nu au nimic. Sunt ceea ce aș putea numi un empatic. Absorb emoțiile din jurul meu. Simt durerea și fericirea celorlalți. Acest lucru poate fi epuizant.

Îmi place să mă gândesc la mine ca la o persoană fericită. Asta nu înseamnă că sunt întotdeauna fericit, dar aș spune că sunt un tip care vede jumătatea plină a paharului. Lucrurile fizice precum lumina soarelui, copacii, apa, munții, iarba, mușchii, florile,

râurile, lacurile, oceanul și bărcile mă fac fericit. Și elementele sociale precum familia, plimbările, drumețiile, alergarea, râsul, mâncarea și discuțiile mă fac, de asemenea, fericit. Combinarea lucrurilor fizice cu cele sociale reprezintă paradisul meu.

Pe când aveam 13 ani, tatăl meu m-a dus împreună cu cel mai bun prieten al meu, Toby, într-o excursie de vară cu cortul în Parcul Algonquin din sud-estul Ontario, Canada. Am legat vechea canoe din cedru, care fusese reparată de bunicul meu, pe acoperișul Buick-ului, ne-am înșesat rucsacurile cu mâncare și am pornit în aventură.

Am ajuns în cea mai izolată sălbăticie pe care am întâlnit-o vreodată. În timpul zilei vâsleam pe lângă elanii care pășteau elegant și pe lângă castorii care mărunțeau lemnele. Noaptea, când ne ridicam cortul, ne urcam punga cu mâncare în copaci, pentru a o ține departe de urșii sălbatici. Eram îngrozit de urși. (Înainte să plecăm din Marea Britanie, tata ne dusesse pe mine și pe Toby în Hyde Park, în centrul Londrei, pentru o lecție de apărare împotriva atacurilor urșilor. Asta însemna că tata se prefăcea că este un urs, ne ataca cu labele sale imaginare, în timp ce noi ne încovrigam în poziție fetală pentru a ne proteja). Ne-am folosit undițele pentru a prinde pești de apă dulce pentru cină, pe care o completam cu scoici de apă dulce pentru care făceam scufundări, și cu afine sălbatice adunate din pădure. Încă îmi amintesc primul nostru loc de camping; cortul era atât de mic, încât încăpeam numai Toby și cu mine, iar tata a trebuit să doarmă afară.

Mi-am iubit casa, dar Londra nu m-a făcut niciodată fericit precum Canada. De fapt, Canada a fost întotdeauna locul meu „fericit“. Fiind fiul unui canadian, mi-am petrecut lungile vacanțe de vară în Canada, pe malurile lacului Chemong, un lac cu apă dulce, în cabana de lemn construită de mâna bunicului meu. Acele veri au fost atracția principală a copilăriei mele, dar și un catalizator al iubirii și aprecierii mele pentru natură. În fiecare an, timp de opt săptămâni lungi, eu, surorile mele și verișorii mei înotam, pescuiam, vâsleam și mergeam cu cortul în jurul micului nostru lac. Nu-mi aduc aminte să mă fi plictisit vreodată și, în ciuda ploilor frecvente

și a mulțimii de țânțari, nu-mi amintesc să mă fi simțit inconfortabil. Iubeam simplitatea vieții de pe lac. Nu purtam niciodată încălțări și rareori purtam cămașă. Îmi amintesc că eram într-o permanentă mișcare. Eram tot timpul ocupați.

Morris, răposatul meu bunic, era un munte de om. Era un om de acțiune, o persoană care muncea din greu. Unul din acei oameni care pot să facă, să repare și să realizeze orice. Avea mai multe magazine diferite în jurul cabanei, pline cu unelte și echipamente.

În copilărie nu am apreciat niciodată cu adevărat faptul că a construit el însuși cabana. Acum mă minunez de faptul că a făcut-o. A cărat lemnul și a făcut ușile, a montat țevăria și s-a conectat la rețeaua electrică. Era puțin șubredă, dar totul era funcțional și o iubeam.

Ai simțit vreodată un miros care te transportă înapoi în timp? Ei bine, pentru mine, e vorba despre un miros ușor de mosc, umed, care mă reîntoarce în acele veri îmbătătoare de pe lacul Chemong. Neizolată și fără încălzire, cabana era astupată cu panouri de către bunicul meu, când lacul îngheța, iar primăvara, înainte să o redeschidă, îi ridica colțurile căzute cu un cric de mașină. Gheața iernii muta pontoanele și hangarul bărcilor, pe care el le căra fără ajutor înapoi la locul lor.

Lacul nu făcea parte chiar din sălbăticie, era însă locul nostru sălbatic în care mă puteam pierde în floră și în faună. Era antiteza vieții mele londoneze. Am petrecut ore întregi în canoe, vâslind în jurul micilor insule care împânzeau lacul, privind castorii. Mă întreb dacă acesta este motivul pentru care încă mai simt o astfel de fericire și satisfacție când mă aflu lângă o apă sau într-o pădure; poate este amintirea subliminală a copilăriei mele.

Deși cred că nu toată lumea are o copilărie „fericită“, unii dintre cei mai fericiți oameni pe care i-am întâlnit de-a lungul anilor sunt cei care și-au putut recrea copilăria mai târziu în viață; acele zile fără griji, fără responsabilitate sau fără povara care vine odată cu „maturizarea“.

Ce este acea povară? Este ea responsabilitate? M-am întrebat adesea de ce, în mod curent, majoritatea copilăriilor au un